

Innhold

Forord.....	5
1. STS for dummies. Eller: teknologien, vitenskapen og samfunnet	9
Bort fra internalistiske forklaringer.....	10
Bort fra teknologideterminismen	21
Fra internalismen og teknologideterminismen til praksis og samfunnsproduksjon	26
Avslutning og veien videre.....	32
2. Bare en sosial konstruksjon?	34
Fra det sosialt konstruerte samfunn til sosialt konstruert vitenskap og teknologi	35
Tidlig kamp mot teknologideterminismen	36
Konstruksjon av vitenskapelig kunnskap.....	40
Edinburgh-skolen og det sterke programmet.....	41
Bath-skolen og det empiriske relativismeprogrammet	43
Kontroversene og samfunnet.....	47
Praksis, kunnskapsobjekter og retorikk	49
Sosialt konstruert teknologi.....	54
Sosialt formet teknologi	55
Sosialt konstruert teknologi	56
Store teknologiske systemer	59
Vitenskapelig kunnskap og teknologi er sosialt konstruert. Hva nå?...	62
3. Aktør-nettverksteori	67
Tidlig ANT: studiet av vitenskapelige og teknologiske entreprenører .	70
Om å lukke kontroverser: innramming	79
Ekstern og intern kritikk av aktør-nettverksteori.....	82
ANT som effekt-, prosess-, og samfunnsanalyse.....	85
Oppsummering.....	92
4. Kyborger, kjønn og kunnskap	94
Å tenke med kyborgen	95
Kyborger og situerte kunnskaper	103
Avslutning: fra analyse til politikk?	106
5. Vitenskapen, teknologien og publikum	108
Offentligheten som problem.....	110

Et konstruktivistisk blikk: vitenskapen i samfunnet	114
Vitenskaperne under lupen	120
Avslutning: Vitenskapens publikum. Fra problem til løsning – og tilbake igjen?	121
6. Mot nye teknologi- og vitenskapsidealer?	125
Demokratisering av vitenskapen	127
Postnormal vitenskap.....	137
Modus 2.....	142
Avslutning: Demokratiet og ekspertene	145
7. Teknologien og brukerne	148
Teknologiutvikling eller produksjon av brukere?	149
Om å temme teknologi: domestisering.....	159
Avslutning: fra diffusjon til domestisering	167
8. Hva vi gjør og hva vi ser: STS som guide til antropocenen	168
En empirisk reise fra mikrober til planeten	168
Kom frem i live! Fem fjellvettregler for god STS	171
1 Din studie skal være empirisk	171
2 Du skal lete etter kontroverser	172
3 Din teori- og språkdrakt skal være en konsekvens av ditt empiriske arbeid.....	172
4 Du skal åpne sorte bokser og knuse teknologideterministiske myter.....	173
5 Du skal knuse dikotomier.....	173
Referanser	175
Register	182